

Vec C-687/23

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

15. november 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunal Supremo

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

2. november 2023

Navrhovateľ:

D. E.

Odporkyňa:

Banco Santander, S. A.

PRACOVNÝ DOKUMENT

TRIBUNAL SUPREMO [Najvyšší súd, Španielsko], prvý civilný senát

[omissis] [procesné formulácie]

TRIBUNAL SUPREMO [Najvyšší súd]

civilný senát

uznesenie č. /

[omissis] [rozhodovacie zloženie súdu]

V Madride 2. novembra 2023.

[omissis] [sudca spravodajca]

SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PREDCHÁDZAJÚCE SPORU

PO PRVÉ. *Relevantné okolnosti predchádzajúce sporu.*

1. Banco Popular Español, S. A. (ďalej len „Banco Popular“) vydala „Obligácie Popular I/2010 s konvertibilným kapitálom 8 %“ (nazývané aj „Podriadené obligácie vymeniteľné za podriadené dlhopisy Banco Popular Español, S. A. I/2009“).

Dňa 3. októbra 2009 D. E. ako jediný správca spoločnosti Lera Blava, S. L. U., upísal 15 týchto konvertibilných obligácií v celkovej výške 15 000 eur.

V máji 2012 D. E., tiež ako zástupca spoločnosti Lera Blava, S. L. U., súhlasil s výmenou týchto podriadených obligácií I/2009, ktoré boli splatné v októbri 2013, za iné povinne konvertibilné podriadené obligácie (II/2012) so splatnosťou v novembri 2015.

Dňa 14. januára 2013 spoločnosť na účely úhrady nevyplatenej mzdy priznala D. E. vlastníctvo týchto konvertibilných obligácií a banka 22. februára 2013 odsúhlasila tento prevod vlastníctva obligácií na D. E.

Povinne konvertibilné podriadené obligácie (II/2012) boli 25. novembra 2015 povinne vymenené za akcie Banco Popular.

2. Dňa 7. júna 2017 Európska komisia prijala rozhodnutie (EÚ) 2017/1246, ktorým sa schvaľuje program riešenia krízových situácií banky Banco Popular Español S.A. (Ú. v. EÚ L 178, 2017, s. 15); Jednotná rada pre riešenie krízových situácií (SRB) prijala rozhodnutie SRB/EES/2017/08, ktorým sa aktivoval program riešenia krízových situácií spoločnosti Banco Popular.

Schválený nástroj na riešenie krízových situácií pozostával z odpredaja obchodnej činnosti prostredníctvom prevodu akcií na kupujúceho, spoločnosť Banco Santander, ktorá ich získala za cenu jedného eura.

Rozhodnutie Jednotnej rady pre riešenie krízových situácií SRB/EES/2017/08 bolo vykonané prostredníctvom rozhodnutia Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (Fond pre riešenie krízových situácií bánk) – ako výkonného orgánu pre riešenie krízových situácií podľa článku 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 11/2015 z 18. júna 2015 (ďalej len „FROB“) – zo 7. júna 2017 (BOE č. 155 z 30. júna 2017, s. 55470).

FROB rozhodol o znížení vtedajšieho základného imania spoločnosti Banco Popular Español na nula eur (0 €) odpísaním všetkých akcií v obehú s cieľom vytvoriť dobrovoľnú rezervu, s ktorou nemožno nakladať. V tomto okamihu D. E. prestal byť držiteľom akcií, ktoré získal výmenou za upísané obligácie, bez toho, aby za ne dostal akúkoľvek protihodnotu.

3. V dôsledku opatrení na riešenie krízovej situácie, ktoré prijala FROB na základe rozhodnutia SRB, Banco Santander nadobudla všetky akcie vyplývajúce z novej emisie spoločnosti Banco Popular, ktoré boli vydané prostredníctvom konverzie kapitálových nástrojov úrovne 2 na akcie vyplývajúce z novej emisie, o ktorej sa rozhodlo v uvedenom rozhodnutí. Neskôr v roku 2018 sa Banco Santander v dôsledku zlúčenia so spoločnosťou Banco Popular stala univerzálnym právnym nástupcom spoločnosti Banco Popular, ktorej právna subjektivita zanikla.

PO DRUHÉ. *Súdny spor, v ktorom sa podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania. Prvostupňové a druhostupňové rozhodnutie.*

1. V októbri 2016 podal D. E. žalobu proti Banco Popular, v ktorej navrhol určiť, že nadobudnutie podriadených konvertibilných obligácií je z dôvodu nedostatku súhlasu neplatné, a uložiť povinnosť vrátiť pôvodne investovanú sumu (15 000 eur) spolu so zákonnými úrokmi splatnými od upísania produktu. Subsidiárne sa domáhal náhrady škody z dôvodu porušenia zákonných informačných povinností žalovanou pri upisovaní obligácií v roku 2009 a pri ich následnej výmene v roku 2012. Žalobca odôvodňuje svoj návrh tým, že predaj produktu mal nedostatky vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z právnej úpravy MiFID.

2. Juzgado de Primera Instancia (súd prvého stupňa, Španielsko), ktorý bol príslušný na rozhodnutie sporu, vyhovel žalobe a určil, že upísanie povinne konvertibilných obligácií je neplatné.

3. Žalovaná banka sa proti tomuto rozsudku odvolala a Audiencia Provincial (vyšší provinčný súd, Španielsko) vyhovel odvolaniu, lebo považoval za dôvodnú námietku založenú na nedostatku aktívnej legitimácie D. E.

PO TRETIE. *Kasačný opravný prostriedok, ktorý prejednáva Tribunal Supremo (Najvyšší súd) a v rámci ktorého sa rozhodlo o podaní tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.*

1. Žalobca podal kasačný opravný prostriedok proti rozsudku Audiencia Provincial (vyšší provinčný súd). Týmto opravným prostriedkom sa napáda predovšetkým nepriznanie aktívnej legitimácie, pričom sa v ňom uvádza, že prevod vlastníctva obligácií spoločnosti na jej správcu a jediného spoločníka bol platný.

Ak by sa vyhovelto tomuto dôvodu, bolo by potrebné rozhodnúť o neplatnosti nadobudnutia podriadených obligácií I/2009 a ich následnej výmeny za iné povinne konvertibilné podriadené obligácie (II/2012).

2. Počas prejednávania opravného prostriedku tento súd rozhodol, že vyzve účastníkov konania, aby sa vyjadrili k relevantnosti podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore. Obaja účastníci konania vyjadrili nesúhlas s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

PO ŠTVRTÉ. [omissis] [označenie účastníkov konania a ich zástupcov]

ODÔVODNENIE

PO PRVÉ. *Právo Európskej únie*

Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania je doplnkom k návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý tento súd podal v uznesení z 15. decembra 2022. Týka sa tých istých ustanovení práva Európskej únie, ktoré tento súd na tomto mieste len uvádza:

- a) článok 34 ods. 1 písm. a) a b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 (ďalej len „smernica 2014/59/EÚ),
- b) článok 53 ods. 1 a 3 smernice 2014/59/EÚ,
- c) článok 60 ods. 2 písm. a), b) a c) smernice 2014/59/EÚ.

Smernica 2014/59/EÚ bola v Španielsku prebratá prostredníctvom Ley 11/2015, de 18 de junio, de recuperación y resolución de entidades de crédito y empresas de servicios de inversión (zákon č. 11/2015 z 18. júna 2015 o ozdravení a riešení krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností, ďalej len „zákon č. 11/2015“), ktorého viaceré ustanovenia preberajú ustanovenia tejto

smernice, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich odsekoch, v rovnakom alebo podobnom znení.

Tento návrh tiež nadväzuje na judikatúru stanovenú v rozsudku Súdneho dvora z 5. mája 2022, vec C-410/20 (EU:C:2022:351).

PO DRUHÉ. *Odôvodnenie podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Pochybnosti vzniknuté v súvislosti s rozsudkom Súdneho dvora z 5. mája 2022 (C-410/20)*

1. Španielske súdy podali odlišné výklady jednotlivých ustanovení smernice 2014/59/EÚ v súvislosti s opatreniami na riešenie krízovej situácie spoločnosti Banco Popular, ktoré viedli k tomu, že v sporoch sa rozhodlo rôzne. To vyvolalo existenciu značného počtu kasačných opravných prostriedkov týkajúcich sa tejto otázky, ktoré prejednáva Tribunal Supremo (Najvyšší súd).

2. V rozsudku Súdneho dvora z 5. mája 2022, vec C-410/20 (EU:C:2022:351), bolo uvedené, aký má byť výklad článku 34 ods. 1 písm. a) v spojení s článkom 53 ods. 1 a 3 a článkom 60 ods. 2 prvým pododsekom písm. b) a c) smernice 2014/59/EÚ, pokiaľ ide o i) žaloby o náhradu škody spôsobenej informáciami poskytnutými v prospekte a žaloby o neplatnosť zmluvy o upísaní akcií Banco Popular, ii) nadobudnutých v rámci verejnej výzvy na upísovanie akcií, iii) ktoré boli odpísané v rámci postupu riešenia krízovej situácie tejto banky, iv) podané osobami, ktoré boli držiteľmi týchto akcií Banco Popular pred začatím postupu riešenia krízovej situácie.

3. V konaní vo veci samej, v ktorom tento súd podáva tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, podriadené obligácie povinne konvertibilné na akcie Banco Popular I/2009 a ich následná výmena za iné povinne konvertibilné podriadené obligácie (II/2012) nezodpovedajú žiadnemu z nástrojov dodatočného kapitálu, ktoré boli odpísané alebo zanikli v dôsledku programu riešenia krízovej situácie Banco Popular. Tieto obligácie však boli 25. novembra 2015 vymenené alebo konvertované na akcie Banco Popular v súlade s podmienkami emisie, na ktorú sa vzťahovali (séria II/2012). Žalobca bol držiteľom týchto akcií odo dňa výmeny až do 7. júna 2017, keď boli spolu s ostatnými akciami, ktoré tvorili základné imanie, odpísané na základe programu riešenia krízovej situácie Banco Popular.

Keďže uvedené obligácie boli vymenené za akcie Banco Popular 25. novembra 2015, pred rozhodnutím o riešení krízovej situácie banky (7. júna 2017), zdá sa zrejme, že účinnosť programu riešenia krízovej situácie ovplyvňuje aj akcie nadobudnuté pri tejto výmene žalobcom, ktoré stále mal ku dňu riešenia krízovej situácie, s následným odpísaním, keďže prvým z opatrení na riešenie krízovej situácie, ktoré prijala riadiaca komisia FROB 7. júna 2017, bolo „znížiť súčasné základné imanie spoločnosti Banco Popular Español, S.A., zo sumy dve miliardy deväťdesiatosem miliónov štyristodvadsaťdeväťtisíc štyridsaťšesť eur

(2 098 429 046,00 €) na 0 € prostredníctvom odpísania všetkých akcií, ktoré sú momentálne v obehu...“, bez ohľadu na titul nadobudnutia akcií.

V tomto spore podľa názoru tohto súdu vzniká pochybnosť, ktorá sa čiastočne zhoduje s pochybnosťou, ktorá bola predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného v uznesení z 15. decembra 2022. Vzniká pochybnosť týkajúca sa rozsahu účinku oslobodenia Banco Santander ako univerzálneho právneho nástupcu Banco Popular od akejkol'vek povinnosti alebo zodpovednosti, najmä pokiaľ ide o pohľadávku alebo právo, ktoré by vyplývali z rozsudku súdu, ktorým by sa určilo, že upísanie povinne konvertibilných podriadených obligácií I/2009 a obligácií, ktoré boli následne nadobudnuté výmenou II/2012, je neplatné, a ktorým by sa uložila povinnosť vrátiť sumy pôvodne zaplatené na nadobudnutie týchto obligácií (15 000 eur), s prihliadnutím na to, že tieto podriadené obligácie konvertibilné na akcie nie sú súčasťou nástrojov dodatočného kapitálu, ktoré sú uvedené v opatreniach na riešenie krízovej situácie Banco Popular, ale ktoré napokon boli konvertované na akcie tejto banky v súlade s podmienkami ich emisie pred tým, ako boli prijaté uvedené opatrenia na riešenie krízovej situácie.

V tomto prípade odlišnosť, ktorá odôvodňuje rozšírenie predtým podaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania, spočíva v tom, že žaloba o určenie neplatnosti bola podaná pred ukončením postupu riešenia krízovej situácie banky. Pochybnosť sa teda v tomto prípade týka toho, či je táto pohľadávka alebo právo záväzkom, na ktorý sa vzťahuje ustanovenie článku 53 ods. 3 smernice, keďže žaloba bola podaná pred ukončením postupu riešenia krízovej situácie banky, vzhľadom na výnimku, ktorú toto ustanovenie stanovuje vo vzťahu k „záväzkom, ktoré nevznikli“.

Otázka vzniká preto, ako zdôrazňuje rozsudok Súdneho dvora z 5. mája 2022, že článok 53 ods. 3 smernice 2014/59/ES stanovuje, že „ak orgán na riešenie krízových situácií zníži sumu istiny záväzku alebo nesplatenú dlžnú sumu vo vzťahu k záväzku na nulu, uvedený **záväzok a všetky ďalšie povinnosti alebo nároky vzniknuté v súvislosti s ním, ktoré nie sú [splatné]** v dobe výkonu tejto právomoci, sa na všetky účely považujú za uhradené a v rámci neskoršej likvidácie ich nemožno uplatniť vo vzťahu k úverovej inštitúcii alebo investičnej spoločnosti, ktorej krízová situácia sa rieši, ani k žiadnemu subjektu, ktorý je jej právnym nástupcom“ [tučným písmom zvýraznil vnútroštátny súd]. Ten istý rozsudok Súdneho dvora rovnako zdôrazňuje, že článok 60 ods. 2 tejto smernice v súvislosti s ustanoveniami upravujúcimi odpisovanie alebo konverziu kapitálových nástrojov stanovuje, že „ak sa istina relevantného kapitálového nástroja odpíše:... b) voči držiteľovi relevantného kapitálového nástroja **nezostáva** na základe sumy nástroja, ktorý bol odpísaný, alebo v súvislosti s ňou **žiadnen záväzok, s výnimkou akéhokoľvek už vzniknutého záväzku** a akéhokoľvek záväzku týkajúceho sa náhrady škody, ktorá môže vzniknúť v dôsledku opravného prostriedku, ktorým sa napadla zákonnosť výkonu právomoci na odpísanie“ [tučným písmom zvýraznil vnútroštátny súd].

4. V prípade sporu vo veci samej, ktorého sa týka tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, sa konvertibilné obligácie stali splatnými a boli konvertované na akcie pred začatím postupu riešenia krízovej situácie Banco Popular a žaloba o určenie neplatnosti tiež bola podaná pred začatím tohto postupu riešenia krízovej situácie.

5. Ako bolo uvedené, rozsudok Súdneho dvora z 5. mája 2022, hoci sa vzťahuje na „osoby, ktoré nadobudli akcie v rámci verejnej výzvy na upisovanie akcií vydaných touto inštitúciou alebo spoločnosťou pred začatím takéhoto postupu riešenia krízovej situácie“, obsahuje niektoré úvahy, ktoré sú relevantné pre prípad, akým je prejednávaný prípad.

Na jednej strane pripomína, že podľa článku 34 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2014/59 „musia prednostne znášať straty vzniknuté v dôsledku uplatnenia postupu riešenia krízovej situácie akcionári a po nich veritelia úverovej inštitúcie alebo investičnej spoločnosti podliehajúcej tomuto postupu“. Konkrétne v súlade s článkom 53 ods. 3 smernice 2014/59/EÚ, „ak orgán na riešenie krízových situácií zníži sumu istiny záväzku alebo nesplatenú dlžnú sumu vo vzťahu k záväzku na nulu, uvedený záväzok a všetky ďalšie **povinnosti alebo nároky vzniknuté v súvislosti s ním, ktoré nie sú splatné** v dobe výkonu tejto právomoci, sa na všetky účely považujú za uhradené a v rámci neskoršej likvidácie ich nemožno uplatniť vo vzťahu k úverovej inštitúcii alebo investičnej spoločnosti, ktorej krízová situácia sa rieši, ani k žiadnemu subjektu, ktorý je jej právnym nástupcom“ (bod 33).

Následne dodáva, že „článok 60 smernice 2014/59 týkajúci sa odpisovania alebo konverzie kapitálových nástrojov v odseku 2 prvom pododseku písm. b) spresňuje, že voči držiteľovi kapitálového nástroja odpísaného na základe rozhodnutia o riešení krízovej situácie nezostáva žiaden záväzok, s **výnimkou akéhokolvek už vzniknutého záväzku** a záväzku týkajúceho sa náhrady škody, ktorý môže vzniknúť v dôsledku opravného prostriedku, ktorým sa napadla zákonnosť výkonu právomoci odpisovania“.

V španielskom práve sa pod pojmom „vznik“ rozumie okamih, v ktorom vzniká právo domáhať sa splnenia záväzku, a pod pojmom „splatnosť“ sa rozumie uplynutie lehoty stanovenej na splnenie záväzku, po ktorej je tento záväzok vymáhateľný.

Na druhej strane v prejednávanej veci prípadné uloženie povinnosti vrátiť sumu, ktorá bola pôvodne zaplatená za nadobudnutie konvertibilných obligácií, v dôsledku určenia neplatnosti ich upísania a následnej výmeny nezodpovedá žiadnemu záväzku alebo zodpovednosti vyplývajúcej z „výkonu právomoci na odpísanie“, ale z predaja finančných produktov, v ktorých pôvodne spočívala investícia. Inými slovami, nevychádza zo straty hodnoty investície v dôsledku odpísania akcií, ale svoj pôvod má v zodpovednosti vyplývajúcej z pôvodnej transakcie upísania obligácií, ktoré boli následne konvertované na akcie.

V tomto zmysle skutočnosť, že prípadná pohľadávka na náhradu škody vznikla mimosúdnou cestou (a preto by sa mala považovať za vzniknutú) a je splatná (z dôvodu, že sa na ňu nevzťahuje žiadna lehota), nie je v rozpore s jej kvalifikáciou ako „podmienenej pohľadávky“ až do jej konečného potvrdenia (alebo vylúčenia) súdom, a teda sa zdá byť rozumné, že pohľadávky nachádzajúce sa v tejto situácii (skutočné alebo potenciálne súdne spory) možno zohľadniť pri obozretnom ocenení pasív subjektu, od ktorého sa požaduje náhrada škody alebo vrátenie súm v dôsledku predaja tých istých finančných produktov.

6. V prípade, ak by sa konštatovalo, že tieto záväzky, ktoré by mohli vyplývať z prípadnej zodpovednosti za predaj podriadených obligácií povinne konvertibilných na akcie, by v žiadnom prípade nepatrili pod tieto „už vzniknuté záväzky“, na ktoré sa vzťahuje vylúčenie oslobodzujúcich účinkov odpísania, ktoré je uvedené v článku 60 ods. 2 písm. b) smernice 2014/59, ani pod záväzky alebo nároky, ktoré už boli splatné v čase rozhodnutia o riešení krízovej situácie Banco Popular v zmysle článku 53 ods. 3 smernice 2014/59, D. E. by nebol oprávnený podať žalobu, ktorú podal proti Banco Santander, pričom rozhodnutie, ktorým sa jej vyhovel, bolo napadnuté kasačným opravným prostriedkom, o ktorom musí rozhodnúť tento súd.

VÝROK

SENÁT ROZHODOL TAKTO: [omissis] Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladajú nasledujúce prejudiciálne otázky:

Majú sa ustanovenia článku 34 ods. 1 písm. a) a b) v spojení s článkom 53 ods. 1 a 3 [a] článkom 60 ods. 2 prvým pododsekom písm. b) a c) smernice 2014/59/EÚ vykladať v tom zmysle, že akákoľvek pohľadávka alebo právo, ktoré by vyplývali z povinnosti nahradiť škodu uloženú subjektu, ktorý sa stal právnym nástupcom Banco Popular, v dôsledku žaloby o náhradu škody vyplývajúcej z predaja finančného produktu (podriadené obligácie povinne konvertibilné na akcie tej istej banky), ktorý nie je zahrnutý medzi nástroje dodatočného kapitálu uvedené v opatreniach na riešenie krízovej situácie Banco Popular, a ktorý bol konvertovaný na akcie banky pred prijatím opatrení na riešenie krízovej situácie banky (7. jún 2017), by sa mohli považovať za záväzok, na ktorý sa vzťahuje ustanovenie o odpísaní alebo zániku, ktoré je uvedené v článku 53 ods. 3 smernice 2014/59/EÚ, ako záväzok alebo nárok, ktorý „nie je splatný“, takže by boli oslobodené od úhrady a neboli by vymáhateľné voči Banco Santander ako právnemu nástupcovi Banco Popular v prípade, že žaloba, z ktorej by vyplývalo toto rozhodnutie o náhrade škody, bola podaná **pred ukončením** postupu riešenia krízovej situácie banky?

Alebo naopak, majú sa tieto ustanovenia vykladať v tom zmysle, že takáto pohľadávka alebo právo by predstavovali „splatný“ záväzok alebo nárok – článok 53 ods. 3 smernice – alebo „už vzniknutý záväzok“ v čase riešenia krízovej situácie banky – článok 60 ods. 2 písm. b) –, a ako také by boli vylúčené z možnosti oslobodenia od úhrady alebo zrušenia týchto záväzkov alebo nárokov,

a preto by boli vymáhateľné voči Banco Santander ako právnomu nástupcovi Banco Popular, a to aj v prípade, že žaloba, z ktorej by vyplývalo toto rozhodnutie o náhrade škody, bola podaná **pred ukončením** postupu riešenia krízovej situácie banky?

[omissis] [záverečné procesné formulácie a podpisy sudcov]

PRACOVNÝ DOKUMENT